

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre ———— 3.—	Negyedévre ———— 3.80
Félévre ———— 6.—	Félévre ———— 7.—
Égész évre ———— 12.—	Égész évre ———— 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Hirdetések pett számításal, díjszabás szerint.
Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A magyar iparért.

Budapest, december 29.

Már a múlt század negyvenes éveiben erős mozgalom indult meg abban a tekintetben, hogy magyar ipart teremtsenek, jól tudván, hogy míg virágzó ipara nem lesz az országnak, mindaddig nem remélhető annak gazdasági fellendülése. A mozgalom élén akkor egy Kossuth Lajos, Széchenyi István és Deák Ferenc állottak, akik meg is teremtették már akkor a védegyeletet, amelynek az volt a célja, hogy ipart teremtsenek s azt úgy megerősítsék, hogy fölvehesse a versenyt a szomszéd államok iparával s ez által megszűnjék az a függő viszony, melybe az ország főképp Ausztriával szembe jutott ipari téren s benmaradjanak az országban azok a milliók, melyekkel ipari cikkekért a külföldnek adózunk. Sajnos azonban, ezt a szép tervet megbénították a politikai viszonyok s később egészen elsöpörte a szabadságharc vihara s az ezt követő szomorú korszak.

A kiégyezés után lassan-lassan megint alaposabban kezdtek jobbaink foglalkozni a magyar ipar megteremtésével és bár tagadhatatlan, hogy újabb időben sokat haladtunk, még mindig nagyon messze vagyunk attól, hogy önálló, kifejlett magyar iparról beszélhetnénk. De hogy ezt elérhessük, arra nézve nevezetes fordulópontot vélünk látni a nyáron alakult Magyar Védegyesületben, mely megalakulása óta folyton a szervezkedés csendes munkájának élt s mely most már elérkezettnek látta az időt szótartó intézni a nemzethez, melyben előadja, hogy mily nagy megoldásra váró kérdés az elmaradt, az elnyomott, az élőhalott szerepére kárhóztatott magyar ipar fejlesztése. Csak olyan szüksége van erre Magyarországnak — ugymond — mint az éhezőknek a falat kenyérre. Igaz, hogy a legutolsó párisi világiállításon a magyar ipar másfélszer kitüntetést vívott ki. Ha tehát ilyen fényes és kitűnő a magyar ipar teremtő ereje, hogyan lehet akkor az elnyomott magyar ipar mostoha sorsa felett siránkozni. Ez azonban egy látszó ellentét, melyre a M. V. E. szótarta kézzelfoghatóan adja meg a választ abban, hogy a mintegy 4000 millió korona nemzeti munkatermelés többletéből vajmi kevés marad idehaza produktív célokra, mert a legnagyobb rész a külföldre megy ki államadósság, a részvényekbe fektetett tőkék kamataira, a magánadósságok és jelzáloglevelek kamataira s nem utolsó tényező, hogy csupán iparcikkek behozataláért, amint általában tudva van, évente 890 millió korona megy ki a külföldre, leginkább Ausztriába olyan iparcikkekért, melyek legnagyobb részben a magyar nyeresztermékek feldolgozásából erednek. A behozott iparcikkeknek a munkadíj 50% és 75%-át teszi és így világos, hogy a külföld és Ausztria iparát és

munkásainak ezreit Magyarország tartja jöletben. Helyesen és meggyőzően mutat arra a Szózat, hogy míg a velünk állami szövetségben és közösségben élő nemzetek, különösen Ausztria népei folyton erősödnek és gazdagodnak, ugyanakkor a magyar szent korona népei évtizedek óta sorvadnak, pusztulnak s kivándorolni kényszerülnek.

A párisi fényes siker s a gazdasági és ipari válság szülte kivándorlás és pangás egymásnak ellentmondó tényezők. Ezen tényeket pedig a mindennapi élet igazolja. Magyarázata az, hogy a tömegipart, a kézi-ipart, a kisipart tönkretette Ausztria fejlett iparának nyakunkra zudított versenye; azután a szabad ipar jelszava alatt a pillanatnyi sikerre dolgozó, nem ritkán szédelő vállalkozók serege. Ami Párisba kiment, az a legjava iparunknak. Örülünk, hogy még van ilyen. Ez ad reményt arra, hogy ha belátja a nemzet, hogy eddig hamis nyomokon haladt, hazafias összetartással elérhetjük azt, amire a M. V. E. törekszik. Válgon csak mindnyájunk igéjévé, hogy **pártoljuk a magyar ipart!** s egyszerre felszabadulunk Ausztria járszalagja alól. Nagy, rettenetes nagy szükség van erre. Annak a 890 évi milliányi kiszivárgó összegnek visszahódítására kell a nemzet minden fiának törekedni. Érdemes nagy összeg, hogy ezért mindenki sorompóba álljon. Állítsa fel minden család a vámsorompót háza küszöbén és sok bánatos könyvet tudunk felszárítani, sok éhezőknek kenyeret adni, a sok hontalan kivándorlottnak otthonát, családját, szülőföldét, hazáját és nyugodt sírját visszaadni és ezekkel számtalan hivatalokban sinlődőnek az ipar terén állandó foglalkozást nyújtani s a magyar nemzetben megindult válságos pusztulásnak, a kis törzsű magyar fajnak szétszóródását megállítani.

A M. V. E. céljai nagyok, nemesek, országosak. Így érthetjük meg jelszavának mély értelmét, midőn abban, hogy: **pártoljuk a magyar ipart**, ilyen nagy sebekre leljük meg a valóban ható orvosságot.

Hogyan és miért kell a magyar ipart pártolni, a M. V. E. Szótarta igen lelkes hangon, teljesen meggyőzően mondja el; azért, mert ma a hazai ipar csupán 1/5-dét képes a nemzeti termelésnek itthon feldolgozni s a 4/5-öd rész a külföldre kimeni kényszerül, ahol az önkéntes áralakulásnak van egyoldaluan, főleg Ausztriában kitéve. Ami magyar termék: az olcsó, annak ára alig van. Ami osztrák termék, főleg ami ipartermék, az minden rém drága; önkéntes áron szállítják, mert a közös vámterület védi az osztrák ipart a külföld ellen, míg a nyeresztermények ára legnagyobb részt túl alacsony, sok része éppen az osztrák ipar érdekében vámmentes, mint a gyapju, kender, len stb. Vagyis az eddigi viszony teljesen tarthatatlan. Ha tehát ama magasabb államszövetségi szempontok miatt a közös vám-

területen a termelési viszonyok a magyar faj előnyére nem javíthatók, akkor magának a nemzetnek és minden fiának, a jövő nemzedékek érdekében parancsoló kötelessége a vámsorompót, családját és háza küszöbén felállítani s oda törekedni, hogy mindenki, aki magyar, pártolja a hazai ipart. Erre az első lépés, hogy lépünk be a M. V. E.-be.

Az áldozat igazán említésre sem méltó, olyan csekély, mert a rendes tagdíj csupán 10 korona és ezért az illető még az egylet újságát is kapja, míg a milliók beléphetésére a kisiparos és kisgazda csupán 2 koronával léphet be.

Ha a nemzet megérti e szótartót, akkor van reményünk, hogy végre virágzó ipart teremthetünk. Adja Isten.

Budapest, december 29.

A képviselőház legközelebb holnap, délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen folytatják a katonai vitát azok a képviselők, akik a javaslattal szemben ellenindítványokat adtak be.

A magyar-horvát pénzügyi egyezmény. Neményi Ambrus a képviselőház tegnapi ülésén terjesztette be a pénzügyi bizottság jelentését a magyar-horvát pénzügyi egyezményről szóló 1889. évi XL. törvény-cikk meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslattól.

A jelentés mindenekelőtt elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot, melyben új csak az, hogy Horvát-Szlavonország 1904. évi belső igazgatási szükségleteinek azt a részét, amely az ország bevételeiből a törvény szerint erre fordítható hányadot meghaladja, a közös pénztár fedezze azzal a fentartással azonban, hogy a végleges egyezmény megkötése alkalmából ez az összeg elszámolás tárgyá lesz. A horvát bán által bemutatott 1904-iki költségvetés szerint a belső igazgatási szükséglet 20.601.068 korona; ezzel szemben az 1904-iki bevételi előirányzat a belügyi, vallás- és igazságügyi osztályoknál együtt 1.427.019 korona, a Horvát-Szlavonországok közjöveldelmeiből a beligazgatás céljaira fordítandó 44 százalékos címén összesen 16.165.700 korona; összes bevétel tehát 17.592.719 korona, egybevetve tehát a szükségletet a fedezettel, marad mint hiány 3.008.349 korona.

E hiányra nézve a kormány tagjai a bizottság előtt többszöri felvilágosítást adtak, melyekből kiderül, hogy a kimutatott hiányt nem a Horvát-Szlavonországok autonóm költségvetésében mutatkozó valamely önkényes terjeszkedés okozta, hanem hogy e hiány legnagyobb részben a korábbi évek zárószámadási adatai által igazolt valódi szükségletre és az utolsó években beállott tetemes bevételi elmaradásokra vezethető vissza.

Vesztegetés. Nagyváradról jelentik, hogy dr. Stocker József, az ugrai kerület volt függetlenségi képviselő-jelöltje, bűnvádi feljelentést tett az ugrai bírónak, jegyző és lelkész ellen a csak nemrég lefolyt választásoknál a gróf Tisza István miniszterelnök érdekében elkövetett vesztegetések miatt.

A józsefvárosiak Berzeviczy miniszternél. A VIII. kerületi szabadpártú polgárság, mint minden évben, az idén is tiszteleg a kerület képviselőjénél, Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél, hogy újév napja alkalmából kifejezést adjon.

szeretetének s bizalmának. A polgárság ujév napján fél 12 órakor gyülekezik a József-körút 46. számú körhelyiségben s innen indul el a miniszternek Erzsébet-körút 11. számú lakására.

Krónika.

Budapest, dec. 29.

A maival együtt még három nap van hátra az esztendőből s a parlamenti munkálkodás tekintetében ott vagyunk, ahol ma egy éve voltunk. Most már csak tizennégyen vannak, akik az obstrukció zászlóját lengetik, de azért elégségesek arra, hogy még egy jó darabig megakadályozzák a katonai javaslatok és a költségvetési felhatalmazás megszavazását. Mert magáról az állami rendes költségvetés megszavazásáról ma még akár ne is beszélünk, hiszen a pénzügyi bizottság is csak az 1903-ik esztendő Szilveszter előestéjén kezdi tárgyalni az 1903. évi rendes költségvetést, mikor kerül ezután a sor az 1904-ik évi költségvetésre, azt még a százszázalékos jövőmondó sem képes megmondani.

Az esztendő folyamán Széll Kálmán kormányzatától eljutottunk gróf Tisza István kormányzatáig. Sok reményünk füstbe szállt, sokról lemondottunk, de azért a mostani kormány helyzete a bizonytalanság töviseivel van kipárnázva. A költségvetésnélküli állapotot még csak bírná valahogy az állam pénztára, melybe Lukács László fináncpolitikája nagy összegeket halmozott össze, de a legfőbb baj az ujoncozás lehetősége. A katonai vezető körök maguk is aggodalmas kétkedéssel néznek a történendők elé. A kaszárnyákba bevonultatnak ugyan negyvenezer többnyire családos póttartalékost, de ettől az elkeseredett hadtól lehet-e várni, nem hogy lelkesedéssel, de még csak türelemmel, megadással is vesse magát alá a katonai subordinációnak.

Tény az, hogy a hadseregben, különösen a közösnek nevezett hadsereg azon részeiben, hol nagyszámmal vannak a visszatartott magyar fiúk, a fegyelem meglazult. A tiszték maguk belátják, hogy a három éven túl szolgálatban marasztalt legények ártatlanul szenvednek a politikai viszonyok miatt. De azért a renitenskedők, amint az ujév közeledik, mindjobban megtöltik a katonai börtönök celláit. Bilekből jön a híre, hogy a harmadévkét kiszolgált katonák közt ott olyan forrongás észlelhető, hogy végzetes kitörésektől tartanak. A negyedéveseket ugyan szétosztották a kisebb erősségekbe, de ezek azért foly-

ton érintkeznek egymással. Az is az obstrukció eredménye lesz tehát, ha a nehéz katonai szolgálatban kifáradt magyar fiúk esetleges zendülését vérbe találja fojtani majd a katonai fegyelem.

A politikai körülmények tehát nemcsak hogy enyhülnének, hanem nap, mint nap súlyosabbá válnak. Az Ugron-párti obstrukciónak hiába beszélnek, ők csakugyan végig küzdik most már a harcot, amire még a vidékről is kapnak innét-onnét biztatást. Természetes, hogy a válságnak eme változatlan stádiumában gróf Tisza István is keresi a módokat valamiféle megoldásra. Azt a hirt, hogy újból behozza a parallel-üléseket, ma maguk a kormánypárti organumok cáfolják meg, kifejtve, hogy ennek a parlamenti eszköznek használatát egyenesen lehetetlenné teszi a Kossuth-párttal kötött békeegyezmény. Sokkal több valószínűsége van annak a híreknek, hogy gróf Tisza István a házszabályok módosítására vonatkozólag már januárban oly javaslattal áll elő, mely a kisebb ellenzéki csoportok ellentállását megtöri s a vita bezárását valamelyes formában az elnök diskrecionális jogai közé sorozná. A kormány reményli, hogy ennek a házszabály-módosításnak a Kossuth-párt sem állana útjába. Akkor azután rögtön bezárná a jelen országgyűlési ciklust s a jövő ciklusban már a módosított házszabályok keretében folyna a tárgyalás. Erre vonatkozólag gróf Tisza István ujévi beszédéből várnak jelentős nyilatkozatokat.

A politikai közvéleményt tudvalevőleg most a szokásos ujévi politikai beszédek is foglalkoztatják. A szabadelvű párt elnökét, báró Podmaniczky Frigvest Kristóffy József fogja üdvözölni, gróf Tisza miniszterelnököt Nagy Ferenc volt államtitkár, Perczel Dezső házelnököt pedig Kubinyi Géza. A függetlenségi pártkörben Kossuth Ferencet Thaly Kálmán vagy Tóth János üdvözlik, míg az Ugron-pártban Szederkényi Nándort Holló Lajos köszönti fel. Nagy az érdeklődés gróf Apponyi Albert ujesztendői beszéde iránt is, aki Szentiványi Árpád üdvözlésére adandó válaszában szól majd a jelen politikai állapotokról s természetesen ebből következtetve a jövő bizonytalanságának reménytelenségéről. Mert ki tudna most még jobb reményekről is szólni?

Az olasz kereskedelmi szerződés dolga is erősen foglalkoztatja a politikusokat. A képviselőházban egyrészt azt beszélték, hogy az erre vonatkozó megállapodás már megvan. Másrésztől kormánykörökben azt hangsúlyozták, hogy a megállapodás ugyan még nincs meg, de Szil-

veszter napjáig meglesz. Azt az aggályt azonban senki sem tudja eloszlatni, hogy ez a megegyezés olyan lesz-e, mely a magyar szőlőbirtokosokat ki fogja elégíteni.

Megemlítjük itt még, hogy gróf Csáky Károly váci megyéspüspök karácsonyi pásztorlevelében szintén azzal a fohással fordul a Gondviseléshez, hogy hártsa el az ország fölül a politikai válság veszedelmeit s a király és nemzet közé szálljon le a békeesség áldása.

A válságos helyzetre vonatkozó többi értesüléseink a következők:

A képviselőház folyosójáról.

Már szinte unalmassá kezd válni az a mindigre ismétlődő eset, hogy a Ház határozatképtelen. Ma is hiába csilingáltak a miniszteriumok telefonjai, hiába repültek, száguldak keresztül-kasul a városban a bérkocsik és magánfogatok, déli tizenegy óráig még negyven embert sem lehetett összekolompolni.

Nyegre László és Daróczy Aladár minden öt percben körül járják a folyosókat, hogy a jelenlevőket megszámlálják, de bár csak cseppenként, minden öt percben egy evőkanálnyival növekszik a szám. Olay Lajos is segítségükre siet, de jelentését Perczel Dezső házelnök alig akarja hitelesnek elfogadni.

— Hiszek neked, Lajos — mondja Perczel, minden másban, de ebben az esetben félek, hogy felültetsz.

— Hihetsz nekem, kegyelmes uram. Igazán százan vagyunk. Nem mondanám, ha nem úgy volna, mert nekem is érdekem, hogy hamarabb készek legyünk. — válaszolja Olay.

Bodoky Zoltán azonban valami huncutságot sejt Olay jóakarataiban és meg is kérde tőle:

— Talán az egyetemi tanácsot akarod Berzeviczy elé vezetni?

Később csakugyan úgy is látszott, mintha Bodokynak lett volna feltevésében igaza, mert Olay tényleg lakcipős, fehér kesztyűs és fekete szalonkabátos alakokkal tárgyal és sétál. De méris tévedés van a dologban, mert az ünnepi kinézésű idegenek nem egyetemi tanárok, akik a vizsgadíj eltörlését jötték kérelmezni Berzeviczytól, hanem somogyiak, akik állatorvost kérnek egy járásba.

— Hát már állategészségügyben is utazol? — csipkedték azután Olayt jobbra-balra, mire az öreg harcos teljes öntudattal így felelt:

— Az előzmények után kétszeres okom van erre.

Timár Béni.

Elbeszélés.

Írta: Jakab Ödön.

II.

— Legalább egy órát mégis maradhatna!
— Lehetetlen!
— De mikor úgy szeretem magát!
— Hiába! Nem lehet.
Disputáltak, ellenkeztek egy jó darabig.
A fogadóné mind erőszakosabb:
— Már pedig én nem ereszttem!
— De ha mennem kell!
— Eh, nem olyan sietős.
— Látja, még a lovakat is csak úgy hagytam ott künn!
— Elég rosszul tette. Hátha maga is úgy járna, mint a minap Vásárhelyt az az ákosfalvi ember.
— Hogy?
— Hát úgy, hogy amíg a vendéglőben ivott, valaki felkapott a szekere s úgy elhajtott vele, hogy még máig is keresik.
— Ne beszéljen — szörnyülködött Timár Béni s hirtelen felkelt a székéről. — Csakugyan kinézek.
Amint azonban az udvarra kilépett, iszonyatost jajdulva tántorodott hátra:
— Seregeknek ura!
Pusztá volt a hely a kapu előtt. Se szekér, se ló.
Timár Béni oda szaladt, hol a szekere állt alébb. Néhány percig kétségbeesve nézegette a

földet jobbra-balra, aztán maga elé kapta felfelé az utat s futni kezdett, mint akinek az Isten elvette az esztét. Egyenesen neki a falunak.

A faluban barátságosan világítottak a házak ablakai, de az utcán alig lehetett valakit elvéve találni. Mindenki otthon örvendezett az övéi között.

A cinterem előtt ketté vált az ut: az egyik Havadtő felé ment, a másik le a malom irányába.

Találkozott egy síheder fickóval, aki a malom felől jött, hetykén füttyörészve.

— Hé! Nem láttál egy kétlovas szekeret arra felé menni?

— Láttam a tegnap.

— De most?

— Most nem, pedig rég az utcán vagyok.

— Jaj, akkor errefelé ment véle a gazember!

— mormolta magában.

És a Havadtőnek forduló uton iramodott tovább.

Csakhamar kiért a faluból. Megállott egy percre és tenyerét a füléhez téve, hallgatózott a szekérgörgés után. De sehhol semmi! Különbben is édeskeveset zörög a szekér ilyen sima, havas uton.

Tehát csak tovább, tovább!

Meg volt szentül győződve, hogy erre ment a tolvaj a szekérrel. A fogadó előtt jól látszott, hogy a szekeret nem fordították vissza. A fordulás helye a simauton is jól meglátszott volna. Bizonyosan Gyergyó felé igyekszik a tolvaj, ahol aztán örökre nyoma vész, ha egyszer Bukovina határán sikerül átjutni.

— Jaj, végem van! végem van! Utólért az

Isten büntetése! — buffogta Timár Béni keservesen.

Csodálatosképpen egyetlen utassal sem találkozott szembe, hogy bár valami felvilágosítást kapna valakitől.

Csupa facsaró viz lett testén az ing, anynyira megizzadt a sok futás miatt. Pedig ugyancsak kuruc idő volt ám! A csikorgó hó vele együtt siránkozott a lábai alatt. Valóságos istenkísértés volt ennyire elfárasztani magát.

Hanem ő most nem gondolt a világon semmivel, csak a nagy kárával. Futott, egyre futott, ahogy bírták a lábai.

— Megvert az Isten! Megvert az Isten!...

Havadtőn egy csomó dévaj, gajdos legény akadott útjába, akik kántálni jártak a faluban. Előfogta azokat:

— Édes barátaim, nem láttatok valami szekeret?

— Dehogyan nem! Láttunk mi már eleget.

— De az enyimet, az enyimet!

— Mit? Hát kend alól a szekeret kilopták?

S jóízűen röhögtek a trefán.

Timár Béni tovább szóba sem állt velük. Csak loholt tovább a maga keserűségével.

Már jó vacsora után járdogált az idő.

A szerencsétlen ember belátta, hogy így nem megyen semmire. Azt a tolvajt gyalogszerrel nem érheti utól. A sok futást sem bírta már szuszszal.

Gyorsan elhatározta hát, hogy Havadtőre fel-szalad a falujába, elkéri a sógora lovait s aztán a legény-testvéreivel indul a tolvaj felkutatására. Egyebet nem tehet.

Egyáltalában ma derültebb a hangulat és vidámabb a kedv, mintha legalább is vége volna az obstrukciónak. Pedig ellenkezőleg, az obstrukció javában folyik, ami a legnagyobb bajt és fejtörést okozza a kormánynak, de különösen Nyíri Sándor honvédelmi miniszternek, akit nagyszámmal vesznek körül az érdeklődők.

— Ugy látszik — mondja a miniszter — hogy Mellyes Beliezar barátunk tegnapi szónoklata és értelme sem félemlítette meg Ugronékat. Meglehet, hogy az volt a hiba, hogy nem a teremben, hanem csak a karzatról beszélt. Na majd én ma az ülésteremben mondom el, amit a közönség és rend érdekében tegnap belé tojtottak.

Mikor azután a honvédelmi miniszter tényleg beszélt odabent, a folyosón nagyon tetszett snáidígsága, hogy még Ugronnal is ki mert kezdeni. Mikor ezért meggratulálták a kormánypártiak, a szimpatikus miniszter hálásan fogadta az elismerést és szellemesen csak annyit jegyzett meg, hogy:

— Hja, követem hivatalos elődöm elődjének példáját!

A vidám kedvet azonban csakhamar borongás váltotta fel, mert híre terjedt annak, hogy az olasz kereskedelmi szerződés tárgyalásai nagy nehézségek mellett folynak Rómában és hogy a magyar kiküldöttek egyike az éjjel táviratot is küldött haza, amelyben némely váratlanul előállott akadályokról tesz említést.

A közgazdasági tárcák képviselői a miniszterelnökök konferencián is e tárgyban és amennyiben az ezen miniszteri értekezésről kiszivárgott hírek szerint igaz, a kormány nehezen bírta magát csak elhatározni, hogy azokat a bizonyos akadályokat, sérelem nélkül elhárítsa. A mai miniszteri tanácskozás mindenesetre döntő lesz a szerződés ügyében és a beavatottak szerint, már legközelebb befejezést is nyer.

Az obstrukció is beszéd tárgya. A jobb oldalon erősen tartja magát az a hír, hogy az obstrukció most már nem a magyar vezényszóért, hanem egy *biborosi kalpagért* folyik. A pap képviselők azonban erősen tiltakoznak ez ellen a gyanúsítás ellen.

— Akkor igaznak kell lenni, — mondja Gajdó Géza.

— Hát meg kell szerezni a kalpagot és aztán meg látjuk, hogy igaz-e? — véli Trubinyi János.

Szó mint száz, a tény még is, hogy az obstrukció folyik és holnap még biztosan tart. Legalább erre vall a kormánypárt kebeléből eredő az az eszme, hogy a holnap utolsó szónokát, mint ennek az évnek utolsó szónokát, valami ajándékkal meg kellene lepni.

— Bizzatok rám — mondja ravaszul Kubinyi Géza — az ajándék méltó lesz a szónokhoz...

Főispánváltozások.

Beregszászról írják: Bereg vármegye hivatalos testületei az ünnepek előtti napok egyikén vettek búcsút a nyugalomba vonuló és a vármegye székhelyéről már elköltözött dr. *Hogara* Viktor főispántól. Elsőnek a vármegye tisztikara tiszteltettné nála *Jobszti* Gvula alispán vezetésével, majd a királyi törvényszék *Arnold* Sándor kir. kuriai bíró, a kir. pénzügyigazgatóság *Szilóssy* Alajos kir. pénzügyigazgató, az állami főgimnázium tanári testülete *Sürger* Ferenc igazgató, a kir. tanfelügyelőség *Szentpétery* Endre kir. tanfelügyelő, az állami iskolai gondnokság és az állami tanítótestület *Varga* Sándor állami gondnoksági elnök vezetésével. A búcsuzást megelőzően Beregszász város intelligens társadalmának női közönsége vett búcsút a főispán nejétől, mint a Fehérkereszt-Egyesület beregszászi fiókjának elnökétől. A tisztelgők nevében *Benda* Kálmán beszéddel fejezte ki a beregszászi nők tiszteletét és szeretetét, *Schwartz* Zsenka pedig bokréta nyújtott át az ünneplőknek. A távozó főispán a vármegye törvényhatósági és közigazgatási bizottságaihoz búcsúiratot intézett.

Debrecenből jelentik: *Domahidy* Elemér Debrecen és Hajdumegye új főispánja rövid tartózkodásra Debrecenbe érkezett és a nap folyamán kizárólag az alispánnal és a polgármesterrel érintkezett, hogy a helyi viszonyok figyelembevételével megállapítsa székfoglalójának határnapját.

Visszatérés a szabadelvű pártba.

Mint a *Bud. Tud.* jelenti, *Böszörményi* Sándor országgyűlési képviselő az országos szabadelvű párt elnökéhez levelet intézett, amelyben bejelenti, hogy a szabadelvű pártba visszatér és a jövőben a párt vezérének a legmelegebben támogatni fogja. Böször-

ményi képviselő a párhuzamos ülések alkalmából lépett ki a pártból.

Az állami tisztviselők.

Az érdekelt miniszteriumokban és a tisztviselői pótlékok utalványozására feljogosított egyéb hatóságoknál szorgalmasan dolgoznak a pótlékok folyósítására szükséges egyéni kimutatásokon. Egyes hatóságoknál a munkálatot már be is fejezték s a munkálat alapján az illető tisztviselők már meg is kapták a pótlékokat. A kormány törvényes felhatalmazás hiányában egyelőre *előlegként* utalványozza a pótlékokat.

Az *állami tisztviselők országos egyesülete* tegnap délután választmányi ülést tartott Vörös László nyugalmazott államtitkár elnöklésével. Az ülés egyetlen tárgya az állami tisztviselők fizetésrendezésének ügye volt.

Gróf Tisza és a szászok.

Fogarcsmege törvényhatóságának tegnapi rendkívüli közgyűlése Bauszner Guidó főispán elnöklése alatt óriási nagy többséggel gróf Tisza István miniszterelnök és kabinetjéhez intézett és igen meleg hangon tartott üdvözlő feliratot fogadott el. A közgyűlés a feliratban méltatva azt, hogy gróf Tisza István felette sulvos politikai viszonyok közt vállalta el a kabinetalakítást, ismételten őszinte bizalommal és ragaszkodással üdvözlöi a miniszterelnököt és biztosítja, hogy kormányzati munkálkodásának támogatására a törvényhatóság örömmel ajánlja fel hazafias buzgó közreműködését.

A vidék mozgalma.

Biharmegye küldöttsége — mint nagyváradi tudósítónk jelenti — január 5-én tiszteleg gróf Tisza István miniszterelnöknek.

Szegedről táviratozzák: Szeged város tanácsa elhatározta, hogy az eddig megtagadott évnegyedes állami adóját december 31-éig az állampénztárba fizeti.

Nyíregyházáról jelentik, hogy a nyíregyházi függetlenségi párt vasárnap tartott ülésében az obstrukció ellen foglalva állást. *Bencs* László országgyűlési képviselő elárását — hogy benmaradt a pártban és leszerelt — helyeselte és neki bizalmat szavazott.

Aradról jelentik: Az aradvárosi szabadelvű párt végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy gróf Tisza István miniszterelnököt, a kabinet új tagjait és báró Podmaniczky Frigyeszt, az évforduló alkalmából táviratban üdvözlöi, hangoztatva, hogy a miniszterelnök működésében a liberális irány diadalát látja. Őt, mint a magyar nemzeti szempontok védelmezőjét köszönti.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, december 29.

Az obstruáló Szederkényi-pártnak elfogyott a segédesapata. A néppártiak közül senki sem akar a zárószó jogával élni. Így aztán ma egyszerűen három szónoka fogyott el a tizenkettes csoportnak: *Lovász* Márton, *Ugron* Gábor és *Szluha* István. *Ugron* hévteljes beszéde felszólalásra bírta *Nyíri* Sándor honvédelmi minisztert is, aki visszautasította Ugronnak azt a megjegyzését, hogy ő színészkedik. Különben — ugymond — ha netán arra is sor kerülne, akkor azt csakis Ugron Gábortól tanulná meg.

A honvédelmi miniszter vágása nagyon tetszett a jobboldalon.

Az ülés végén gróf *Zichy* Aladár és *Kubinyi* Géza között támadt egy kis nézeteltérés, amit kölcsönös kimagyarázással hamarosan el is intéztek.

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: *Perczel* Dezső.

Jegyzők: *Hertelendy* László, *Nyegre* László, *Trubinyi* János.

Elnök az ülést megnyitja, felolvastatja a tegnapi ülés jegyzőkönyvét.

Holló Laajos: A jegyzőkönyvbe felvétetni kéri, hogy *Rakovszky* István beszédének elhalasztását kérje.

Elnök: Felteszi a kérdést, hogy a ház a jegyzőkönyvet *Holló* módosításával szemben hitelesíti-e?

Ugron Gábor: A határozatképesség konstatacióját kéri.

Elnök: A jelenlevők megolvasását elrendeli, majd bejelenti, hogy miután csak 85-en vannak jelen és

így a ház nem határozatképes, az ülést a házszabályok értelmében egy negyedóra felülig szünetelteti.

Szünet után.

Elnök az ülést újból megnyitja. Újból felteszi a kérdést. (A ház nagy többséggel hitelesíti a jegyzőkönyvet *Holló* módosítása nélkül.) Előterjeszti az irónányokat. Felhatalmazást kér arra, hogy az újév alkalmával a királyt a képviselőház nevében üdvözlhesse.

Következik a napirend szerint

a katonai javaslat.

Lovász Márton: A honvédelmi miniszter tegnap azzal igyekezett a küzdőkre hatni, hogy a küzdelem okozta károkat hivatkozott. Jó volna, ha a honvédelmi miniszter a többséget is presszionálná a házban való megjelenésre, mert azáltal, hogy csak gyéren vannak jelen, a tárgyalások mindig megakadnak a határozatképtelenség folytán. E bevezetés után határozati javaslatát okolja meg. Követelle, mondja ki a ház, hogy az ujoncjutalékok csak az esetben hajlandó megállapítani, ha az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregben a magyar állam nyelvének és jelvényeinek teljes érvényesülése iránt biztosítékot nyer. (Helyeslés a balközépen.)

Elnök öt perc szünetet ad.

Szünet után.

Elnök újra megnyitja az ülést s felhívja *Kovács* Pált a zárószó megtartására. (Nincs jelen.) Következik

Ugron Gábor: A póttartalékosok behívására nézve két kijelentése van a honvédelmi miniszternek. Az első beszédjében azt mondta, hogy a póttartalékosokat csak négy hónapra hívják be, míg tegnap már azt mondta, hogy négy hónapnál tovább tartják benn a póttartalékosokat, kéri a honvédelmi minisztertől, mi célja van a hadügyi kormánynak a póttartalékosoknak idén tul való bentartásával? Most a télen nem lát arra okot. Talán a Balkánt akarják ijeszteni? S ől a többségről, amelyvel szemben tagadja, hogy az ország akaratának a kifejezője, azt csak az akarat kifejezésére módszernek tartja. Megemlíti a királyi akaratot, melyet alkotmányos államban nem ismer. Királyi akarat csak bevallott abszolút államban van. Keserőséggel látja az ország elemnyedését, ez a legnagyobb veszedelem az országnak, nem Bécs. Arról, hogy a király és a nemzet között konfliktus van, nem tud semmit, de nem is hisz semmit, de ha van is az uralkodónak pillanatnyi hangulata, hirtelen megjegyzése, annak nem az uralkodó az oka, hanem azok a gonosz tanácsadók, akik hízelve körülveszik az uralkodót. A balkáni eseményeknek ő is fontosságot tulajdonít, mert keleten nagy érdekeink vannak, melyeket fegyveresen is meg kell védeni. De van-e arra alkalmas hadseregünk? Nincs, ugymond. E kiinduláshoz hozzászan s erősen bírálja a hadsereget. A végkövetkeztetése az, hogy csak úgy lesz jó hadsereg, ha az nemzeti lesz. Addig ujoncot nem ad, míg Magyarország a hadseregben nem érvényesül. (Taps és éljenzés a balközépen.)

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter Ugronnak válaszolva, felolvassa első beszédét, melyben szintén azt mondta, hogy a póttartalékosokat — a legnagyobb sajnálatára — a rendes időnél tovább vissza kell tartani. Ugron szinpadiasággal vádolta őt, ezt nem fogadta el Ugrontól, de ha szinpadiaságot akar tanulni, akkor majd Ugronhoz folyamodik. (Tetszés a jobboldalon.)

Szluha István: A miniszterelnök azzal vádol minket, hogy mi gyászmagyarok vagyunk. Nézete szerint nem ők azok, hanem azok, akik megfutottak, mert ők harcolnak. Csodálkozik a miniszterelnök és a honvédelmi miniszter, hogy azon frázissal tele beszédek után, melyek elhangzottak, ők még küzdenek és küzdeni is fognak. Hivatkozik *Nagy* Lajosra, ki nemcsak a tanácsadóitól, hanem a néptől is kért tanácsot, míg ma az uralkodó tanácsadói maguk sem tudják a nép, a nemzet kívánságát. Indítványát elfogadásra ajánlja. (Helyeslés a balközépen.)

Várady Károly a házszabályokhoz kér szót. Azt bizonyítja, hogy *Szluha* képviselőnek joga lett volna felolvasni a Kossuth-párt által beadott feliratot.

Elnök: Nem tartja megengedhetőnek a felirat felolvasását.

Lovász Márton: A házszabályokhoz kér szót s támogatja *Várady* felszólalását.

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Helyesli a képviselőház elnökének eljárását. (Helyeslés jobboldalon.)

Gróf *Zichy* Aladár: Személyes kérdésben kér szót. Visszautasítja *Kubinyi* Géza bírálatát az ő politikai működése felett.

Kubinyi Géza: Csak következetes volt, mikor *Zichy*nek azt mondta, mért nem obstruál nyíltan.

Elnök ezután megállapítja a holnapi ülés napirendjét.

Az ülés 3 órakor végződik.

TÁVIRATOK.

A keletázsiai bonyodalom.

London, dec. 29. A Central News közli, hogy a japán kormány január 10-éig kíván jegyzékére választ az orosz kormánytól.

A londoni japán követ hosszasan tanácskozott lord Landsdowne-val.

Tokio, dec. 29. A titkos tanács ma tartott rendkívüli ülésén elfogadta a kormány rövid idő előtt hozott határozatát, mely a Szjüből Fuzanba vezető vasút építésének siettetésére vonatkozó szükségrendelet kibocsátását tartalmazza. Egyidőben intézkedés történik a vasut és más japán érdekek védelmére, esetleg szükségessé válható katonai kiadások fedezésére.

Peking, december 29. Lienfang a Vaj-Vu-Pu (külgügyminiszterium) helyettes elnöke, ki mandsuországi meglátogatás Leszár orosz követet és értesítést kért Oroszországnak Mandsuországnak kiűritésére vonatkozó terveit illetőleg. Leszár azt felelte, hogy a jelenben két oknál fogva sem történhetik semmi. Első sorban a beállott hideg időjárás teszi lehetetlenné a csapatok visszavonását, mert nincsenek épületek, hol azokat el lehetne helyezni. Másodsorban az orosz érdekeket fenyegetné Mandsuországnak mostan való kiűritése, amidőn a Japánnal való tárgyalások folyamában vannak a Japán felhasználhatná az alkalmat Mandsuországha való betörésre. A kínai kormány most olyan nyugtalan, hogy helyesebbnek tartaná, ha Mandsuországnak orosz ellenőrzés alatt maradna. A külügyi hivatal részéről az itt időző idegen követek azt az értesítést vették, hogy Kínát az a nyilatkozat elégitené ki, hogy Oroszország és Japán Koreában és Mandsuországnak nem kísérik meg a jobb előnyöknek megszerzését. A mukdeni orosz parancsnok parancsolólag felszólította a tatár tábort, hogy oszlassa fel a tatár miliciát és tegyverezze azt le. A tábornok megtette a megfelelő intézkedéseket.

A német-olasz kereskedelmi szerződés.

Róma, dec. 29. A Tribuna híre szerint a német kereskedelmi szerződés megkötésének előkészítése, vel megbízottak 1904. január 1-én érkeznek ide. Rövid idő múlva megkezdődnek a Svájccal való kereskedelmi szerződési tárgyalások, melyeket már bizonyos megbeszélések előzték meg és amelyekből a szerződés kedvező megkötésre lehet következtetni.

Előfizetési fölhívás!

1904. január 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra* és kérjük az előfizetés mielőbbi szíves eszközölését. Régi előfizetőinket, kiknek előfizetése 1903. december végével lejárt, arra kérjük, hogy az előfizetést mielőbb eszközölni szíveskedjenek, nehogy fennakadás legyen a lap szállítása körül.

Programmunk lapunk címében van megírva. Magyarok akarunk lenni és vagyunk minden sorunkban, minden betűnkben, mint ahogy magyar ennek a földnek szeretetétől izzó minden vérének.

A *Magyarság* egyik főcélja leginkább a kisebb társadalmi rétegeknek védelmezése. Ezen védelem közé tartozik az őrtállás amellett, hogy a magyar föld maradjon a magyaroké, mert csak addig a miénk ez az ország, míg miénk annak minden halma, völgye, erdeje, tava és patakja. Hivatásunkhoz képest küzdünk ama gaz uzsora ellen, mely különösen Erdélyben és Felső-Magyarországon szedi áldozatait, kivándorlásra kényszerítve magyar és székely testvéreink ezreit.

A *Magyarság* különös súlyt fektet arra, hogy a társadalom azon rétegeinek sorsa, amely rétegek szomorúan csekély díjazás mellett nehéz szellemi munkát végeznek — jobbra forduljon. Ide tartoznak különösen a tanítók, a kishivatalnokok, a községi jegyzők, azok, akik hivatva vannak a nép nevelésére, vezetésére, irányítására. Sajnos, Magyarországon mindenre van pénz, csak a legérdemesebbek tisztességes életföntartásának biztosítására nincs. Ami erő adott nekünk, azzal arra fogunk törekedni, hogy ez a helyzet megváltozzék. Ha milliók adatnak ki sokszor a nemzet megkérdőjeztetése nélkül új ágyukra, új hadihajókra, kell, hogy százezrek jussanak a magyar közmívelődés, közszolgálat élő, nélkülözö martinjainak is.

A *Magyarság* nevének megfelelőleg, szépirodalmi közleményeiben is teljesen magyar igyekszik lenni s azért tárca- és regényrovatát a legtehetségesebb magyar írók műveivel tölti ki. Amit egyetlen lap sem ad olvasóinak, mi minden vasárnap egy képes szépirodalmi hetilapot, a *Magyar Család*-ot tesszük le a mi tisztelt közönségünk asztalára, melyből szórakozást merithetnek az anyák s gyermekeik az ott található csilingelő mesészből. A *Magyarság* minden előfizetője kap ezenkívül az év végén egy *Albumot*, mely a magyar könyvpiacra nagy feltűnést keltett és amely gazdag társadalmi és szépirodalmi tartalmánál fogva páratlanul álló kincs-tára az ez évi szellemi termékeknek. Ezen albumot azonban csakis tényleges előfizetőink kapják meg.

Mindezek előrebocsátása után arra kérjük tisztelt Cimet, hogy a *Magyarság*-ra előfizetni és arra előfizetőket gyűjteni sziveskedjék. Mindenkinek, ki 5 új előfizetőt szerez a *Magyarság*-ra, teljesen díjmentesen küldjük lapunkat arra az időre, amíg az általa szerzett előfizetések tartanak.

A «Magyarság» előfizetési árai:

	Helyben:	Vidékre:
Egy óra	1.—K.	Egy óra 1.20 K.
Negyedévre	3.—«	Negyedévre 3.60 «

Mutatványszámot hárkinek kívánatra készítségel küldünk.

Mérsékelt előfizetési áron kapták olvasóink a «Budapesti Bazar» című legolcsóbb magyar divatlapot és az «Urambátvám» című egyszemélyi magyar társadalmi és családi élelapot. A «Budapesti Bazar»-t 1.50 K. helyett 1.30 koronáért; az «Urambátvám»-ot pedig 4 K helyett 3 koronáért küldjük negyedéven át.

Hazafias tisztelettel a

„Magyarság”

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

NAPIHIREK.

Budapest, december 29.

— (Időjárás.) Az északi maximum Közép-Európa felé terjeszkedett. Északkeleten meg délnyugaton pedig depressziók mutatkoznak. Európában az idő hideg és tulnyomóan száraz. Jelentékenyebb havazások a Balkánon voltak.

Hazánkban az északi részek és a tengerpart kivételével mindenütt volt havazás, mely a délkeleti részekben ma reggel is tart. A hőmérséklet főleg az északi felföldön alacsony, hol — 20 fok Celsiusra is leszállt a hőmérő. Számos helyről hóvihart jelenttek.

Jóslat: Hideg idő várható, az ország déli részeiben havazással.

Hőmérséklet: — 6-6 C. fok.

— (A király) tegnap délután Wallseeből visszatért Bécsbe. Január 5-én és 7-én a király diplomáciai ebédet ad. 11-én az uralkodó Mürzstegbe megy vadászatra, ahonnan 13-án visszatér Bécsbe.

— (A trónörökös Bukarestben.) Bukarestből jelentik: Ferenc Ferdinánd főherceg január 8-án több napi tartózkodásra ide érkezik. A főherceg tiszteletére udvari vadászat lesz, amelyre száznál több vendéget hívtak meg.

— (A cárné.) Pétervárról táviratozzák, hogy a cárné családi örömeinek néz elébe, lebetegedését a nyár folyamán várja.

— (József főherceg udvarából.) Klotild főhercegnő tegnap délután fogadta Márkus József főpolgármestert és Halmos polgármestert, akik a főváros részvételmét nyújtották át a főhercegnőnek Klotild Mária Raineria főhercegnő elhalálása alkalmából. József főherceg nem érzi magát egészen jól s azért tegnap nem hagyta el alesuthi kastélyát. Klotild főhercegnő azonban egyenest azért jött be Budapestra. A főhercegi család már valószínűleg ma leutazik Fiuméba, ahol egész a tavaszig a Villa Giuseppe-ban fog lakni.

— (A rádium.) A francia kamarában — mint párisi tudósítónk táviratozza — Gerault Richard

képviselő indítványt nyújtott be, hogy a képviselőház szavazzon meg 150.000 frankot a Curie-házaspárnak a rádium-kísérletek céljaira.

— (A boszniai katonák sorsa.) Az okkupált tartományokban szolgáló katonákat, akiknek három esztendejük még október 1-én lelelt, mint megirtuk, még január 1-én sem bocsájtják haza, hanem szolgáltnok kell tovább, amíg az obstruáló képviselők jóvoltából ujonc lesz. A hadügyminiszter idevonatkozó rendeletét még karácsony előtt hirdették ki az egyes ezredekben s elképzelhetőleg óriási elkeseredést szült mindenfelé. Különösen a szomorú emlékeztető *Bileken*. Mint tudósítónk jelenti, itt oly óriási az elkeseredettség, hogy attól tartanak, hogy újév napján komoly zavargás lesz, bár a harmadik évet kiszolgált katonákat széjjel szórta a Bilek körül levő kisebb erősségekbe. De azért a postaőrjárat révén folyton érintkezésben vannak egymással s hírszerint komoly zavargásra készülődnek. Az elkeseredés egyik főoka az is, hogy a katonák szoleálata sehol sem oly terhes, mint az okkupált tartományokban különösen pedig Bileken s a katonák már október óta vágyakoznak haza, de — hiába.

— (Száz halász halála.) Pétervári távirat jelenti, hogy száznál több halász, akik Berdjánsk közelében Petrowskajába akartak átkelni egy hajón, a vízbe vesztett. Hajójukat elütötte egy nagy uszó jégdarab úgy, hogy a halászok mind a tengerbe veszttek.

— (A kassai Rákóczi-szobor.) Kassáról írják: A Rákóczi ereklye-kiállítás nagybizottsága december 27-én Kassán, a városháza nagytermében értekezletet tartott, melyen a bizottság szobor-bizottsággá alakult át s elhatározta, hogy intenzív működést fog kifejteni a Rákóczi-szobor érdekében. Jelen volt a nagygyűlésen gróf Zichy Jenő is, aki megígérte a szobor-ügy határozó pártolását. Az értekezletet dr. Takács Menyhért járszói prépost diszelnök nyitotta meg. Beszámolt a kiállítás anyagi eredményéről, mely igen kielégítő. Gróf Zichy Jenő négyezer koronás adományával ugyanis *tizenegyezer korona tiszta jövedelmet mutat föl a kiállítás*. Hozzávéve ehhez az eddigi gyűjtést s a város adományait, *helvener koronára tehető a szobor céljaira rendelkezésre álló összeg*. De a tulajdonképpeni munka csak most kezdődik. A kiállítás nagybizottsága összeolvad a város kebeléből már kiküldött szobor-bizottsággal s egy nagy szoborbizottsággá alakul, mely a legnagyobb tevékenységgel fogja a gyűlés céljait szolgáltni. A közös nagybizottság vezetősége a következőképpen alakul meg: Diszelnökök: Gróf Zichy Jenő, Takács Menyhért, Thaly Kálmán, — fölkéri továbbá a diszelnökség elvállalására *Berzevitz Albert kultuszminisztert is*. Elnök: Münster Tivadár polgármester, alelnökök *Deil Jenő és Révész Kálmán*, pénztáros *Maurer Rezső*. A nagygyűlés *Takács Menyhért s gróf Zichy Jenő* éltetésével lelkes kedvben oszlott szét. *Kecskemét* város törvényhatósági bizottsága *II. Rákóczi Ferenc* emlékeztetőt tegnap tartott diszkozgyűlésén ünnepelte és mint tudósítónk jelenti, *Kada Elek* polgármester ünnepi beszéde után elhatározta, hogy a Kassán felállítandó Rákóczi-szobor költségéhez ezer korona adománnyal járul: költségelirányzatába minden évben száz koronát vesz föl oly céllal, hogy azzal a kecskeméti középiskolák tanárainak közbejöttével a városi tanács által kijelölendő, de mindenkor *II. Rákóczi Ferenc* korából vett pályatétel legjobban kidolgozó tanulója a kecskeméti középiskoláknak a városi tanács által nyilvánosan megjutalmaztassék; Rákóczi szobrának Kecskeméten való fölállítására a város lakossága körében gyűjtést indít és a város pénztárából e célra ötvenezer koronát szavaz meg.

— (Szerencsétlenség egy vadászon.) *Debrecenből* jelentik nekünk: Tegnap a Józsa község alatti Monostorra tíz debreceni vadász rándult ki hajtóvadászatra. A társaság minden tagja elfoglalta megállapított helyét, a kirendelt hajtók is végezték kötelességüket és a vadászat rendben ment, ki-ki lelőtte az eléje hajtott nyulat. A későbbi hajtásnál azonban egy elhibázott lövés következtében szerencsétlenség történt. A társaság egyik tagja, *H. J.* debreceni tekintélyes iparos, éppen egy közelébe került nyulra lőtt. A lövést azonban elhibázta és szétpattanó serétek a társaság *ket tagját és egy hajtót megsebsi-*

tettek. Az egyik szerencsétlenül járt F. L. kufurási vállalkozó, kinek négy serét furódott combjába. A második sebesült M. E. gazdálkodó, kinek a serétek sapkáját furták keresztül, egy serét azonban fején megsebesítette. A harmadik, aki áldozata a hajtvadászatnak, egy haitó, kinek mellébe több serét furódott. Természetesen azonnal lefújták a vadászatot.

— (Az ácsi postalopás tettesét elfogták.) Mint a budapesti főkapitányságot értesítették, tegnap Acson letartóztatták Huszár Tóth József postaszolgát és Gazdák János cukorgyári éjjeli-őrt akiket az a gyanu terhelt, hogy a hetvennyolcezer koronás postaszakot ők lopták el. Huszár és Gazdákot a komáromi ügyészség fogházába szállították. A pénzt azonban eddig nem találták meg.

— (Örült a francia kamarában.) Tegnap délután négy órakor egy feltűnő viselkedésű fiatal ember erőnek erejével behatolt a francia kamarába és egyenesen az ülésterem felé tartott. A teremőrök nagyvonzaton kivonultak és átadták a kamara rendőrségnek. A kihallgatáskor kiderült, hogy az illető fiatal ember örült. Folyvást azt hajtogatta, hogy ő akar a képviselőház elnöke lenni, miután a mostani elnök lemond. A kamarában híre terjedt, hogy merénylet készült és nagy volt az izgatottság. A fiatal embert az örültek házába vitték.

— (Szeged fogadalmi temploma.) Szegedről jelentik: Szeged város most épített egy millió korona költséggel a fogadalmi templomot. A város most ismét elhatározta, hogy a Rókus-városrészen 300.000 korona költséggel új templomot épít.

— (Összeesküvés Péter király ellen.) Van Budapesten a József-köruton egy kis kocsmá, ahol sok szerb sertéskereskedő fordul meg nap-nap után. Ezt a kocsmát a budapesti szerbek jól ismerik, de ismerik a szerb királygyilkosság óta a fővárosi detektívek is, akik ezuttal elkésve nyomozták ki, hogy Sándor király és Draga királyné meggyilkolásának sötét előmunkálatai, részben ebben a József-köruti kis szerb kocsmában, részben pedig Kőbányára vezetőket vissza. Ezen előzmények után természetesen éber figyellel vannak a szerb királygyilkosság óta a budapesti detektívek a József-köruti kis szerb kocsmában. Es ezen figyelés igen helyénvaló is, tekintve azokat a zilált viszonyokat, amelyek Szerbiában ma is uralkodnak. A budapesti detektívek a napokban megtudták, hogy e hó 26-án éjjel két budapesti szerb készül átkelni a határon, hogy Belgrádba menjenek és ott merényletet kövessenek el Péter király élete ellen. Beszűgés után jutott tudomására a budapesti rendőrségnek a szándék és az, hogy a vakmerő terv kivételét Ziszlacs Milán és Petrásvics Ljubomir vállalták magukra. Ezek az emberek egy csomaj összeesküvő bandával vannak szoros összeköttetésben. A banda utasítása szerint a két szerbnek e hó 26-ikán éjjel kellett átkelnie a határon, természetesen utlevél nélkül, nehogy annak látmozgatásával a budapesti szerb konzulátus figyelmét és ezáltal a belgrádi rendőrség óvatosságát felkeltsék. A budapesti rendőrség idejekorán hírt szerzett a tervről és nyomban értesítette a szerb határőrséget, amely a jelzett éjszakán el is fogta Ziszlacs Milánt és Petrásvics Ljubomirt, akik utlevél nélkül, erősen föllegyverkezve, át akartak szökni a szerb határon. Most visszahozták őket Budapestre és Péter király egy ideig ismét nyugodtan ülhet trónusán.

— (Véres beszámoló.) Brodyban tegnapra választóit gyűlésre hívta egybe Barvinszki birodalom- és tartománygyűlési képviselő, hogy beszámoljon parlamenti működéséről. Nagy tömeg gyűlt egybe s különösen sokan voltak a ruszofil parasztok, akik nem valami jó szemmel nézik képviselőjüket. Barvinszki a gyűlés elnökétől Dzerovics pátert ajánlotta, de az oroszbarát földművesek Glibovszki pátert választották meg. Erre Barvinszki hozzátartozott beszámoló beszédéhez, de nem lett belőle semmi mert a ruszofil parasztok tulkiabálták. A képviselő nem tágitott a szöszékről s minden áron beszélni akart, végre is a felbőszült oroszbarátok rethadt tojásokkal, sárral, sőt kövekkel dobálták meg, úgy, hogy menekülnie kellett. Közben egymás között is

összeveszték a választók és valóságos csata támadt. Mikor a csendőrség megérkezett, már igen sokan heverték véresen a négygyűlés színhelyén.

— (A főváros karácsonyi postacsomag forgalma.) Összehasonlítva a múlt évi eredménnyel, a következő: feladtak 1902-ben 131.732 csomagot, 1903-ban 131.514 csomagot. A posta kézbesített Budapesten 1902-ben 94.229 csomagot, 1903-ban 110.608 csomagot. Átmenőleg kezeltek Budapestem 1902-ben 179.693 csomagot, 1903-ban 177.983 csomagot. Az összeforgalom kitett tehát 1902-ben 405.654 csomagot, 1903-ban 420.105 vagyis 14451 darabbal több, mint az előző évben. Helybe szóló küldeményt feladtak Budapesten 2135 darabot. Fogyasztási adó alá esett 23.763 drb. A legforgalmasabb nap a feladásra nézve december 23-ika volt, midőn a két pályaudvaron elhelyezett rovatoló hivatal 68.589 darab csomagot kezel. A kézbesítő hivatal legnehezebb napja december 24-ike volt, mely alkalommal hozzá kézbesítés végett 21.874 drb. csomag érkezett be.

— (A főkapitány és az állóhelyek előrléso.) Rudny Béla főkapitány ma hirdetőményt adott ki a villamos vasutak állóhelyeinek a megszüntetése tárgyában. A hirdetőmény a következőképp hangzik:

«A kereskedelemügyi magyar kir. miniszter urnak f. évi 10.307. szám alatt hozzám intézett rendeletéhez képest értesitem a székesfővárosi közönséget, hogy a székesfővárosi villamos közúti vasutakon és pedig: a budapesti közúti vaspályatársaság, a budapesti városi villamos vasut részvénytársaság, a Budapest-Ujpest-Rákospalotai villamos vasut részvénytársaság, végül a Budapest vidéki villamos közúti vasut részvénytársaság vonalain 1904. évi január 1-től kezdve az állóhelyek a kocsik belsejében megszűnnek és a kocsik belsejében csak annyi utas továbbítható, ahány ülőhely azokban rendelkezésre áll. Két tíz éven alóli gyermeke egy ülőhely számítható. A kocsik perronjain az állóhelyek továbbra is megmaradnak. Ugy az első, mint a hátsó perronon az engedélyezett állóhelyek számát az oda kifüggesztett táblák mutatják. Ha az egyes kocsikra megállapított férőhelyek megteltek, azokra több utasnak felszállni nem szabad és a kocsivezető felhívására a töltés számú és a legutóbb felszállt utasok a kocsit elhagyni tartoznak. A közlekedési vállalatoknak kötelességévé tétetett, hogy a kocsik árátok szaporítása, pótkocsik alkalmazása és a menetrend célszerűbb beosztása által a közönség forgalmi igényeit a belső állóhelyek megszüntetése után is fennakadás nélkül kielégítsék. Minthogy a fentjelzett intézkedés csak az utazó közönség kényelme és biztonsága érdekében történt, kérem és figyelmeztetem a székesfővárosi közönséget, hogy a közúti vasúti közlekedésre nézve kiadott szabályok megtartása, első sorban pedig a megállapított férőhelyek számához való alkalmazkodás által maga is nyújtson segédkeztetést ahhoz, hogy ezen Nyugat-Európa minden nagy városában régóta keresztülvitt rendelkezés minél könnyebben és a rendőri hatalmi kényszer lehető kikerülésével végre nálunk is életbeléptethető legyen. Végül még arra is figyelmeztetem a közönséget, hogy a fel- és leszállás könnyebbé tétele céljából a kocsiknak hátulsó járdá felől a 1904. évi január hónap 1-től kezdve eltávolították. A fel- és leszállás azonban csak a megállóhelyeken történhetik. Az, aki menet közben a kocsira fel- vagy arról leszáll, valamint az, aki a «Megtelt» táblával jelzett kocsira felszáll, vagy megtelt kocsiról leszállani vonakodik, kihágást követ el és az 526—1893. számú székesfővárosi szabályrendelet 73., 75. és 96. §-a értelmében 100 koronáig terjedhető pénzbüntetés, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárási büntetés alá esik.»

— (Egy bankhivatalnok csalásai.) A berlini, bécsi és párisi rendőrségek napok óta nyomoznak egy berlini bankhivatalnokot, aki vakmerő csalásokat követett el karácsony idején. Berlini tudósítónk a következő részleteket táviratozza a bankhivatalnok felismeréséről: A berlini Darmstädter Bank szabályszerűen telmondott ujévre egy Pappner nevű hivatalnokának, aki karácsony előtt való nap már nem ment be a bankba. Ez gyanút keltett és jelentést tettek róla a rendőrségnek, mert az elbocsátott hivatalnokot már régóta gyanus szemmel kísérték. A rendőrség hamarosan kinyomozta, hogy Pappner Párisba utazott és a Crédit Lyonnais-nál a berlini bank hitelleve alapján 50.000 frankot vett fel. A hitellel természetesen nem a bank megbízásából készült, hanem a hitlen tisztviselő felhasználta az alkalmat, míg a banknál volt és kiállított saját magának egy hitellevelet. A párisi rendőrség egész Bécsig követte a csaló hivatalnok nyomát s itt a bécsi rendőrség kutatott tovább. Időközben a darmstadti bank értesítette a bécsi rendőrséget, hogy Pappner a bécsi Mercur-intézetnél is nyilván meg fog fordulni, mert ott is nagyobb összegre szóló hitellevelet készül pénzzé tenni. Csakugyan egyneked óra múlva beállított a pénztintézethez a csaló bankhivatalnok, akit a detek-

tívek nyomban letartóztattak. Pappner Párisból egyenesen Bécsbe utazott nejével és apósánál szállott meg. Egy 20.000 koronáról szóló hitellevelet találtak nála. Letartóztatásáról értesítették a megkárosított bankokat.

— (Meggyilkolt műkereskedő.) Párisból rémes gyilkosságról ad hírt tudósítónk. Ma hajnali két órakor Nancyban történt a gyilkosság, amelynek áldozata Horowitz Sándor ausztriai származású párisi műkereskedő, akit a francia művészek körében általánosan ismertek és kedveltek. Az eddigi vizsgálat annyit derített ki, hogy a gyilkosságot többen követték el. Hajnal felé hatoltak Horowitz lakására és az alvó műkereskedőt törrel agyonstúrták. Fején tátongó seb van, amelybe beleakadt a tör. Mikor a gyilkosok végeztek áldozatukkal, holttestét begöngyölték az ágytakaróba, aztán kirabolták a lakást. Temérdek ékszert, egyéb drágaságot, sok értékpapírost és kész pénzt szedtek össze a gyilkosok és a becsomagolt holttestet is magukkal vitték. Korán reggel a Rajnacsatornában ráakadtak Horowitz véres tetemére. Egy később érkezett párisi távirat tudatja, hogy a rendőrség, amely egész délelőtt lázasan kutatott, már nyomában van a gyilkosoknak. Nancyból tegnap eltűnt két osztrák származású fiatalember, az egyiket Schnappnak hívják és Berlinből ment Nancyba, a másiknak Sender Jakab a neve. Minden jel arra vall, hogy ők ketten követték el a gyilkosságot.

— (Ujévi ajándék.) Azt a régi frázist, hogy a világ folytonosan halad, semmi se illusztrálja inkább, mint a most lefolyt ünnepek megelőző, komoly gondok; egy francia baba, egy tengerifüvel bélelt ajándék kérdése nem igen okozott valami nagy és titokzatos konferenciát. Régen az ünnepek huszár, meg egy görbe kard tökéletesen kielégítette a fantáziákat. Ma már a gyermek is olyan ajándékról álmodozik, melyet a technika haladásának köszönhet. Aki csak teheti, vizen járó miniatűr-gőzhajóval, rohozó vonattal s egyéb hasonló holmival örvendeztetni meg így új év előtt az apró népseget. Sőt a legtöbbben még ennivel se elégsznek meg, hanem a kor legszenzációsabb tanulmányával, a fonográfal lepik meg a mindjobban okosodó kicsinyeket. Innen van, hogy a Sternberg Armin és testvére cég óriási raktárában (Kerepesi-ut 36.) most olyan nagy a tolongás és az érdeklődés. Különben, ha meggondoljuk, hogy ma már a fonográf se drága, érthető, hogy minden jó apa és anya ilyen nagyszerű és frappans ujévi ajándékról álmodozik.

— (Uj vasuti internátus.) A magyar kultúrának halhatós terjesztői azok a stúvelevél-intézetek, melyeket a magyar királyság államvasut néhány évvel ezelőtt Szegeden és Kaposvárott felállított. Az anyira bevált intézetek szaporítását határozta el az igazgatóság s egy új internátus helyéül most Szalmár városát választotta, melynek környékén valóságos nemzeti missziót fog betölteni a nagyszámú oláhság megmagyarosításában. A szatmári internátus kétszáz gyermek számára lesz berendezve hatalmas palotában, melyet 600.000 korona költséggel fognak építeni és minden tekintetben korszerűen felszerelni. Az intézet élére egy igazgatót és egy gondnokot állít a vasut saját kipróbált főtisztviselői közül. Az új internátus építését a tervezet szerint már a jövő évben megkezdik.

— (Nagy hóföregteteg.) A komotau hegyvidéken a hóvihár és a nagy fagyás rengeteg károkat okozott. A Katharina-hegy tövében a lezuhant fatörzsek járhatatlanná tették az utakat. A prezsnitzi uradalomban a szokatlanul nagy fagy 30.000 korona kárt okozott.

— (Eltűntek.) Az utóbbi napokban a következő újabb eltűnéseket jelentették be a rendőrségnek: Borosi Etel budapesti születésű tizenkilenc éves cseléd (Füredi-utca 4), Bustyák János ötvenkét éves hidmunkás (Mármaros-Sziget), Mike Ilona miskolci születésű tizenéves cseléd (Vig-utca 28.), Veinstein Sándor budapesti születésű tizenegy éves tanuló (Király-utca 25.), Lendvay Lajos tizenhárom éves tanuló (Debrecen), Máthé Vilmos tizenöt éves tanuló (Debrecen.)

— (Női gyászruhák.) Gyászestetek alkalmával ajánljuk Horváth és Halasz női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és alhossza.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Erzsébet királyné szobra Bécsben. Bécsben tudvalevőleg pályázatot írtak ki egy ott felállítandó Erzsébet-szoborra. A pályázat sorsát a napokban eldöntötte a bizottság Zumbusch mester elnöke alatt. Az első díjat Bitterlich János tanár, a másodikat Müller János osztrák, a harmadikat Metzner Ferenc német, a negyedik díjat Járny Sándor magyar szobrászművész nyerte el. Tegnap ült össze egy szűkebb bizottság, mely a kivétel megbízásának kérdéséről volt hivatva eldönteni. A határozatot erősen titkolják még ma is, de általános a vélemény, hogy Bitterlich tanárt bízzák meg a kivittel, kinek műve a királynét ülve s kezében könyvvel ábrázolja.

* Nemzeti Színház. Tegnap este Gárdonyi falusi története, a Bor került színre telt ház előtt. Az előadásnak az a körülmény nyújtott érdekességet, hogy Ujházy Gőre szerepét ezúttal Boross játszotta, aki a falusi bíró tipikus alakját derekasan alakította. A közönség mindvégig jól mulatott a kitűnő darabon és a szereplőket minden felvonás után többször kiapotsolta. Különösen ki kell emelnünk Gyenes, Rózsahegy, Cs. Alsógyhy Irma és Ligeti Juliska pompás összejátékát, nemkülönben a Nemzeti Színház örökös tagjának, Blaha Lujzának a második felvonásban előadott szép énekét.

* Hangversenyek a régi képviselőházban. Hétfőn a háziipari kiállítás keretében hangversenyt rendezett az igazgatóság. A hangverseny szépen sikerült s biztosította a keddi és szerdai hangversenyek közönségét is. Zöldi Márton különös történetét Szomorj Dezső, a Király-Színház tagja, olvasta fel. Ugy az előadót, mint a szerzőt lelkesen megtapsolták. Polivko Juliska, Hauser akadémiai professzor tanítványa, Raff La rain-jét játszotta és méltán megérdemelte a tapsokat, melyeket kapott. Balla Miklós verseit nagy tetszés mellett olvasta fel. Walterskircheni Eszenberg Agostina urasszony néhány tüzes népdalt játszott zongorán.

* Feljegyzések gyermekünk fejlődéséről. Turcsányi Imre dr., a szegedi m. kir. állami gyermekmenhely igazgató főorvosa, ily cím alatt egy füzetet adott ki, mely hivatva van arra, hogy a csecsemő gyermekekkel bíró szülőknek igen becses szolgálatakat tegyen. Külön rovatok állnak rendelkezésre a szülés lefolyására, a gyermek szülviszonyaira, méreteire, táplálkozásra vonatkozó adatoknak, továbbá az elválasztás, fogzás, oltás ideje, körülményei, mind ezekre vonatkozó mellékkörülmények feljegyzésére; végül tartalmaz a füzet rubrikákat a gyermek megbetegéseinek feltűntetésére és az általános megjegyzésekre, amellyel mindenütt szakszerű megjegyzésekben tüntette fel, hogy milyen a gyermek megfelelő normális állapota? A füzet ára 20 fillér és kapható minden könyvkereskedésben.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— A tiszta lekiismeret. A M. E. L. örökölte meg az alábbi humoros jogesetet: Spitzer Oszkár szénnagykereskedőről az egyik elbocsátott alkalmazottja, Krámer Miksa azt a hírt terjesztette, hogy a bevétőközösséget hamis mérleggel megkárosítja. Spitzer rágalmasz miatt feljelentette Krámer és az ügyet most tárgyalta a budapesti büntető járásbíró. Krámer nem tagadta, hogy a nyilatkozatot megtette, védelmére azonban felhozta, hogy igazat mondott amit bizonyíthat is. A panaszos ellenezte a bizonyítást, a bíróság ennek dacára megengedte, mert közérdekű a dolog. A panaszos erre visszavonta feljelentését, mire a bíróság az eljárást megszüntette.

— Váltóhamisítás. Ez év tavaszán Hegedűs József kiskunfélegyházi parasztagazda, akinek terjedelmesebb ingatlanai vannak, készpénzre szorulván, megkérte barátját, Ónozó Istvánt, hogy zsiráljon neki egy ezerkétszáz koronás váltót. Ónozó az aláírást megtagadta, de Hegedűs, aki kikoszorúztatását pillanatnyi szeszélynek tartotta, hazatérve, fogta magát és sajátkezűleg pingálta a váltóra Ónozó István nevét s a váltót, amelyen egyébként még két jótálló szerepelt, benyújtotta a félegyházi ipar-és kereskedelmi részvénytársaságnál, ahol az összeget nyomban folyósították. Hegedűs József erre fölkereste megint Ónozó Istvánt s így szól hozzá: — Tudom, hogy kend jó barátom s nem a szíve szerint cselekedett, amikor a kérelmet megtagadta.

Megmondom hát, hogy odairtam ám a kend nevét a váltóra.

— Tudja-e kend, hogy ez hamisítás? kérdezte haragosan Ónozó István.

— Már hogy lenne hamisítás, mikor nekem van vagyonom s nincsen veszedelem.

— Már pedig az!

Ónozó István erre fogta magát és megizente a banknak, hogy az ő aláírása hamis. Már erre Hegedűs is megszeppent s nyomban visszaváltotta a váltót. De már későn, mert a dolog az ügyesség tudomására jutott, amely magánokirathamisítás miatt vádat emelt. A kecskeméti törvényszék a jóhiszemű váltóhamisítót kilenc havi börtönrre ítélte. A budapesti kir. ítélőtábla, amely Ráth Zsigmond előadása mellett ma foglalkozott az ügygel, a büntetést tul-szigorúnak találta és hat hónapra szállította le. Az ítélet jogerős lett.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Erdősítési jutalmak kiosztása. Tallán Béla földmivélségi miniszter most ítélte oda azokat az állami jutalmakat, amelyeket Darányi a kopár vízmosásos és futóhomok területek erdősítésére öt évvel ezelőtt kifizetett. A hat nagy és hat elismerő jutalomért 27 birtokos versenyzett, összesen 698-31 kataszteri holdnyi erdősítéssel. Ezeket az erdősítéseket az idén őszel szakértő bizottság közvetlenül a helyszínen részletesen megvizsgálta és a bizottság javaslata alapján a miniszter a következőleg döntött: A két 1000 koronás elsőrendű nagy jutalom egyikét Torda-Aranyos vármegye Kisbánya községnek volt urbérései, a másikat Nyitra megye Brezova községe kapta 25—25 kataszteri holdnyi sikeres erdősítésért. A két 800 koronás nagy jutalom egyikét Háromszékmegye Köröspatak községe, a másikat Udvarhely megye Székelykeresztúri székely közbirtokossága nyerte el, az első 35, a második 25 holdas erdősítéssel. 500 koronás nagy jutalmat nyertek: Háromszékmegyében a köpecsi ev. ref. egyházközség, Maros-Tordamegyében az alsóidecsi volt urbéres közbirtokosság 30 és 25 holdas erdősítésekért. Elismerő jutalomképpen 400 koronát kaptak: Hunyadmegye Hosd község volt urbérései 10, Nyitra megye Gájd községe 18-5 holdnyi; 200 koronát Nyitra megye Krajna községe 20, Alsó-Fehérmegyében Gáspár János maroscsuci lakos 11-7 holdas, 100 koronát Torda-Aranyos megyében Tiboldi Dénes gerendkeresztúri, Maros-Tordamegyében Jeney József mezőcsávási lakos 10—12 holdas erdősítésekért. A jutalmak odaítélésével egyidejűleg a miniszter a versenyre bocsátott erdősítéseknek fölmerült nagy költségekre való tekintettel a hosd volt urbéreseket és Gájd községet még külön 100—100, Krajna községet pedig 200 korona segélyben részesítette; Rátosnya községnek és a szenterzsébeti közbirtokosságnak pedig 100—100 korona államsegélyt adott. A versenyben ezeken kívül részt vett még 13 nagyobb birtokos is nagy költséggel és elismerésre méltó sikerrel fogantatosított erdősítésével, névszerint: Hirschfeld Márk Nyitra megye Hradék, Sahajda István dr. Nógrádmegye Kiscsét, Korbuly Bogdán Kolozsmegye Mező-Szent-Mihálytelek, báró Barkóczy Sándorné Hevesmegye Derecske, Hadik-Barkóczy Endre gróf Szabolcsmegye Kisláta, Brassó városa, Törösvár, Esterházy Mór Miklós gróf Györmegye Gönyő, Esterházy Ferenc Komárommegye Szomód, az erdélyi róm. katolikus status Alsó-Bajom, Illyés Albert Torda-Aranyosmegye Mezőmehes, Bornemisza Gyula Torda-Aranyosmegye Alsó-Detrehem, Grósz Jónás Hevesmegye Bekőcs községében 10—60 holdas erdősítésekkel. Ezeknek a miniszter elismerését és köszönetét nyilvánította, azokat az alkalmazottakat pedig, akik

a versenyre bocsátott erdősítéseknek és az erdők gondozásánál érdemeket szereztek, megfelelő jutalmakkal tüntette ki.

Olcsóbb az iparó. A hivatalos lap karácsonyi száma közölte Lukács László pénzügyminiszter rendeletét a denaturált iparó árának további olcsóbbá tételéről. A rendelet értelmében január 1-től kezdve a denaturált iparó métermázsánként 60 fillérrel olcsóbb lesz az eddigi áránál, úgy hogy a bányánál a II. számú denaturált sóért nagybani vétel esetén métermázsánként 2, kicsinybani vételnél pedig 2-37 koronát, az I. számú denaturált sóért pedig 40 fillérrel többet kell fizetni; — ilyen olcsó iparóár sohasem volt Magyarországon és ma sincsen semmiféle külföldi államban. Ez az áreszállítás további fokozat abban a reformban, melyet a pénzügyminiszter az iparó-adminisztráció terén harmadéve megindított és természetes következménye a reform gyakorlati rendszerének. Annak idején ugyanis a reform a nehékes és bonyodalmas eljárás helyett a kereskedelmi alapon való gyors kiszolgálást léptette életbe, amiáltal az iparó-használat óriási mértékben fellendült, úgy hogy az annak idején volt alig másfél-száz iparos helyett ma már a hazai iparosságnak köréből tizszer is többen élnek ezzel az olcsó segéd-eszközzel s így tetemesen nagyobb iparómennyiséget fogyasztanak el mint annakelőtte. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság, mely ezt a gyakorlati érvényesítést mint a Sójóvedék Vezérügynöksége teljesíti, a miniszter meghagyásából az összes érdekelt iparosokat azonnal értesítette az örven-detes változásról.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 30.000 métermássa 5 fillérrel magasabb áron.

Késsáru-tőzsde.

Buza:
Tiszavidéki: 500 mm. 79 k. 8.25 korona, 500 mm. 79-8 k. 8.25 korona, 1000 mm. 80 k. 8.22-5 korona, 1000 mm. 80 k. 8.22-5 korona, 750 mm. 80 k. 8.22-5 korona, 400 mm. 80 k. 8.17-5 korona, 200 mm. 79 k. 8.20 korona, 400 mm. 80 k. 8.20 korona, 1000 mm. 79-5 k. 8.20 korona, 200 mm. 79-5 k. 8.15 korona, 100 mm. 79 k. 8.05 korona, 200 mm. 78-5 k. 8.05 korona, 400 mm. 78-5 k. 8.12-5 korona, 400 mm. 78 k. 8.— korona, 600 mm. 77-2 k. 7.90 korona, 200 mm. 77 k. 7.35 korona, 100 mm. 77 k. 7.82-5 korona.
Makói: 4030 mm. 78-8 k. 8.22-5 korona.
Ujszászi: 1100 mm. 81 k. 8.11 korona, 1000 mm. 81 k. 8.10 korona.
Pestmegyevidéki: 150 mm. 80-5 k. 8.10 korona, 100 mm. 79-5 k. 8.05 korona.
Bánsági: 2000 mm. 77 k. 7.67-5 korona.
Ecskerki: 4000 mm. 77 k. 7.67-5 korona.
Adai: 3500 mm. 77-2 k. 7.97-5 korona, 3000 mm. 77-5 k. 7.97-5 korona.
Vukovári: 3000 mm. 77 k. 7.90 korona.
Raktáru: 1400 mm. 76-5 k. 7.57-5 korona.
Rozs: 200 mm. 6.50 korona, 800 mm. 6.40 korona, 200 mm. 6.40 korona, 400 mm. 6.40 korona, 200 mm. 6.32-5 korona.
Arpa: 400 mm. 5.65 korona.
Zab: 150 mm. 5.52-5 korona, 100 mm. 5.52-5 korona, 100 mm. 5.45 korona.

Érték-tőzsde.

Az előtőzsdén aránylag tartott volt az irányzat, bár az orosz-japán konfliktus hírei nyugtalanítólag hatottak. Igen szilárdan voltak tartva a Rimamurányi részvények bécsi vételek következtében. A déli tőzsdén általános elgyengülés állott be s a helyi közlekedési értékek élénk kínálatnak voltak kitéve.

Az előtőzsdén jegyezték:

Osztrák hitel	689.—	689.25	689.—	—
Magyar hitel	783.—	784.—	784.—	—
4 ^o / ₁₀ koronajáradék	99.—	99.—	—	—
Rimamurányi	502.50	503.50	505.50	—
Allamvasut	678.25	678.25	668.—	—
Városi villamos	330.—	330.—	330.—	—
Budapesti Közut	606.—	606.—	606.—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	687.75	—	—	—
Magyar hitelrészv.	782.50	—	—	—
4 ^o / ₁₀ koronajáradék	99.—	—	—	—
Rimamurányi	503.75	—	—	—
Allamvasut	666.50	—	—	—
Városi villamos	330.—	—	—	—
Budapesti Közut	604.—	—	—	—

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1903. december hó 30-án.

M. kir. Operaház.

Tannhäuser.

Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner Richard. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

A Messiás.

Színmű 3 felv. Irta: Fényes Samu. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

Bonaparte.

Történelmi színmű dalokkal 4 felv. és 7 képben. (Dumas után) Irta: Dr. Béli Izor. Kezdeté 7 órakor.

Vigszínház.

Az aranyhíd.

Bökhöz 3 felvonásban. Irta: Grésac és Groisset. Fordította: Molnár Ferenc. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

Makrancos hölgyek

Operett 2 felvonásban, Zenéjét szerző Lincke. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Frizzo.

Szippadi átváltozó művész vendégjátéka. Kezdeté fél 8 órakor.

Schoffola Ernő A rugyantaggyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrásy-ut 2
Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre arjegyzék ingyen.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgatóság: Leltner és Keleti.

Ma nagy újdonsági estély!

11 órakor | | 11 órakor

Az élet komédiája.

1. kép: A bűneset. Paródia írta: Caprice, rendező: Rott S

Ezt megelőzi! Fél 10 órakor!

Hivatásos szerelem.

Bökhöz, írta Szatir, rendező: Steinhördt G.

A remek télikortban reggeli 5 óráig **Munczy Lajos** zenekara hangversenyez.

Elegáns női ruhákat

készítik saját műtermében mérték után 15 és 18 frt-ért. A 18 frtos ruhák 2 frt 50 kros divatszövetből készülnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformalji és Paletó, a téli divat díszes 15 és 18 frt. — Elegáns angol és francia Sza'ontójtettek 18—20 frt és teljebb.

Téli ruhák és Paletók, finom fekete posztóból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 frt. — P nyolcak flanel vagy barchetból 3 frt 50 kr., 4 frt 50 kr. — Inzblou ok flanel vagy barchetból 90 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 40 kr. — Divat inzblouok atlasz flanelből 1 frt 90 kr., 2 frt 20 kr. — Finom koca és sávos szövetekből 1.60—1.90 frt, 2 frt 20 kr., 2 frt 80 kr., 3 frt 80 kr. Vidéki megrendelések lelakimerelesen eszközöltetnek. Mérték megadás fel-öbözés, als-öbözés, ujjá hossza vagy egy jól aló derékes ajkosszava beküldendő.

BRUCK ZSIGMOND

CENGERY-UTCA 35. Andrásy-ut 61. sarok.

RAUCH EDE

„HELIOS“ fényképészeti műterme

fényképek életnagyságban

Budapest, Nagymező-utca bejárat Király-utca 52. sz. a.

1 darab életnagyságú Bromidplatin fénykép passepapírral kerettel 3.- kor.
6 minon fénykép 1.-
6 visit 2.-
6 kabinet 3.-
6 makart 4.-
6 makart 5.-
mind a legfinomabb szavóit kivételben. Vasár- és ünnepnap egész nap nyitva. Felvétel és készítés is eszközöltetnek este 8 óráig villanyfény mellett. Megrendelések minden fénykép után is eszközöltetnek.
Cgynökök mindenütt keresetnek.

„GOBESAGOK“ kacagtató székelyhistoriák II. KIADÁS
Postaköltséggel együtt 1K.40F. ért
küldi: PETERFY TAMÁS BUDAPEST, IX. kerület

Brázay-féle sósorszesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

M. kir. államvasutak.

200.801/903. számhoz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-bajor vasúti kötelék.

(Helyesbítés.)

Az osztrák-magyar-bajor kötelék for alomban 1903. február hó 1-től érvényes II. rész. 2. füzetben élelmi szerek szállítására fennálló I. számú kivételes díjszabás D szakasz díjtételeinek alkalmazására nézve irányadó határozmány magyar szövegében 10.000 kg-ért helyett 5000 kg-ért irandó

Budapest, 1903. dec. hó.

M. kir. állam. igazgatósága.

(Utányomás nem díjaztatik).

Hirdetéseket felvesz a

MAGYARSÁG kiadóhivatala

VIII., Szentkirályi-u. 28.

Megjelent!

Szekrényi Lajos fordításában.

Lewis Wallace. **Ben-Húr**, regény Krisztusról, két díszes kötet, 499 és 297 lap, 101 képpel. Ara a két kötetnek 12 korona.

Sienkiewicz **Henrik. Quo vadis?** regény Nero császár korából, két díszes kötetben 280 és 303 lap, 86 képpel. Lengyelből és teljesen a lengyel eredeti szerint tartva. A két kötet ára 9 korona.

Sienkiewicz **Henrik. Volodyjovszki ur**, (a kis lovagi tört. regény a lengyel-török háború korából, A két kötet (290 és 283) lap ára diszkölésben 8 korona 40 fillér.

Dr. May **Károly. Karácsony**, Utazási regény. A 600 lapot tartalmazó kötet ára diszkölésben 8 korona.

Kaphatók a **Magyarság** kiadóhivatalában.

BUDAPEST,

VIII., Szentkirályi-u. 28.

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalma, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar modern divallap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szállítva negyedévenként

Egy korona 50 fillér,

a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-utca 28. rendelik meg, azoknak jóval mérsékelt ár mellett **kedvezményképen**

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.

A „Budapesti Bazár“ bármely hónap elsejétől megrendelhető.

A Budapesti Bazár minden számában kitűnő szépirodalmi rész, 40—50 ábrát tartalmazó divatrész, természetes nagyságú rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásiv, díszes boríték van. A szabásminták magyarázata világos és könnyen megérthető.

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályának igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelenik havonként kétszer, minden hónap elején és közepén.

A „HARISNYAKIRÁLY“

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám a. Elismert legjobb harisnyak.

Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközpontok ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeggel bejelenti. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyegen felül még 40 fillér küldendő.

Művészies munka!
KLEIN ADOLF
férfi-szabó üzletében
Budapest, VI. Desseffy-u. 23.
„Munkási”-hoz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 fillértől feljebb gyapjuszövet maradványokból. Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Kivánatra mintákat küldök. Akadémiai szabászat szerint. Több évi tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Weiner és Grünbaum cs. és kir. udv. szabóknál szereztem.

Kétszobás

Jakás február 1-én átadó elutazás miatt, VI., Szondi-utca 74. Macsotai Sándor.

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, hárszék, telkek stb. továbbá környékbeli ingatlanok II. és III. ik. tételére 4-7%-os kamattal; személyhitelt kezességgel minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akáca-utca 10. Levélheli felvilágosításra válaszbélyeg küldendő.

Licht Mór

uri- és női cipész-mester
Budapest, Váci-körút 55.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltek.

Egy villa

szabad kézből eladó Rákos-Szent-Mihály, Lajos-u. 396.

Pénzkölcsönt!

Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal a tőke is törlesztve lesz a adós bármikor felmondhat, a pénztintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon **Grünfeld S.-hez**
Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 81/a.

Használt férfiruhákat fehérműt stb. veszek legmagasabb árban. Singer, Lujza-utca 15. 302

Függönyök

felrakását, diványokat, fotelokat, matracokat, ablakpárnákat olcsón elkészíték háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos
uri és női cipész-mester
Budapest, Teréz-körút 32.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltek.

Jelző: pártoljuk a hazai ipart!
Orlik András
cipész-mester
Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült uri-, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Gyermek-cipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb árban számítatnak. Javítások gyorsan s fontosnak eszközöltek.

Gyermek és női ruha készítését olcsón elvállalom Logódy-u. 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

SZELLO R.
saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára
Budapest, Csömöri-ut 12. sz.
(Keleti pályaudvarral szemben.)
Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltek. Javítások elfogadhatók.

DREZSMANN KAROLY
BUDAPEST

horvát honorművészvilágra villanyerővel. — Különleges-ségi fizet. horvát- és fodrászati-cikkben. — Nagy raktár angol és svéd horvátokban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort

és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót VI., Lázár-utca 18.

Gazda

és gépész-kovács felvétetik egy bér gazdaságba Hunyady-megyében. Cim a kiadóban.

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelven (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. Kitűnő referenciák. VII., Erzsébet-körút 58. sz. II. emelet 13. ajtó.

Díjtanul

meglátogatok kezesség nélküli kölcsönüggekben önálló, hitelképes egyéneket diskrejt gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok — állás, foglalkozás megjelölésével — Alvinczy Sz. Képző-utca 11. küldendők. Válaszbélyeg.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló könyvelő, Erzsébet-körút 58. képez felötteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kétfős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelileg sajtíthatják el a könyvvitelt.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEOLCSÓBB.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY 10 FT. I. ACÉLSODRONY 5 FT. KIVEHETŐ MATRAGGAL 10 FT. ÁGYBETÉT 5 FT.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz. Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek, nem tetsző árak kicseréltek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.
Olcsó, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!
Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.
Magyar gyártmány!
ASZODI S. * és TÁRSA
férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41. (Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkeimekben. Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 ft. árakban a legújabb divatkeimekből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltek. 126

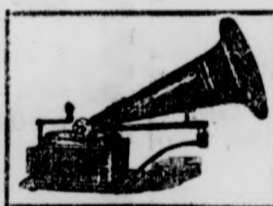
Budapest legnagyobb szörme bevásárlási forrása. Oriási raktár divatos Szukasz Sztóla gallérokbán. Viszont eladóknak ritka alkalom.
TSUK MIKSÁNAL, ANDRÁSSY-UT 31. sz. KIRÁLY-UTCA 38. sz.

SCHMIDT M.
szajgyár, ó, nyerges és bőrbűdös
Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.
Kocsizó- és lovagló-szerszámok.
7 Mindennemű utazóbőrűdök.
Megrendelések és javítások pontosan és látványosan eszközöltek.

Bámulatos egy «Columbia» grafon hangtisztasága és tiszta hangkijelése, erőssége! «Columbia» lemezek utóérheletlenek!! Párisi világiállításon «Grand Prix»-el kitüntetve. — Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.—, «Columbia» (Hartguss) hengerek K 1.75.

Telefon 62—88.

Telefon 62—88.

Wiegand és Társa
BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 17. sz.

Balaton csarnok V. Vadász- és Hajnal-u. sarok. Saját épületében **kávéház és szálloda** ma megnyílt ujonnan átalakítva. Naponta kitűnő cigányzene. Szálloda-szobák 3 korona. Ker. utasoknak 20% engedmény. Tisztelettel **Veszprémi Steiner Sándor.** 157

Figyelem! Cégünk új kezézményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy

életnagyságu fényképet teljesen ingyen

készít hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csundán a díjazott keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltséggünket, 1 frt 50 krt számítunk.

Az ipar 12 forint 1 darab összevethető vaságy acél-sodrony-betéttel, 3-résű matracnal és tartóval.
csodája! 12 forint 50 krajódr egy darab eszompaplan fedorral és szőffel, minden szízen, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

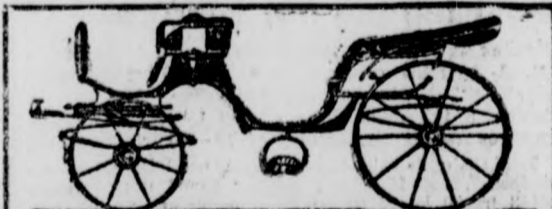
Megrendelhető csakis **GICHNER TESTVÉREK BUDAPEST, Museum-körút 27.**
Paplan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Törlesztéses készpénz-kölcsön.

Aki földbirtokára törlesztéses kölcsönt akar felvenni, forduljon egész bizalommal a

Földhitel közvetítő hivatal-hoz
Iroda: Budapest, VIII., Rákóczy-utca 8. sz.

100 korona után évenként tőkétörlesztés és kamattal együtt jelenleg: 65 évre 4-80 kor., 50 évre 4-80 kor., 45 évre 5-45 kor., 40 évre 5-80 kor., 35 évre 6-20 kor., 30 évre 6-25 kor., 25 évre 7-25 kor., 20 évre 7-90 kor. Beküldendő: Kataszteri birtokiv és telekkönyvi kivonat. Előleg nem kívántatik. Az összeg készpénzben lesz fizetve. Adós tartozását bármikor visszafizetheti. Az intézet nem mondhat fel. A kölcsön gyors kieszközölése biztossitattik Konvertálások bélyegmentesek. Prospektus és levélbeli felvilágosítás ingyen.

ZSIGMONDI KAROLY kocsigyártó
Budapest, IX. ker., Imre-utca 3. sz. alatt.
(A Központi vásároszarnok közelében.)
— Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. —
1625 Museum-körúti raktárát bszüntette.
Használt kocsikat becsorél, javításokat elfogad

BÜTOROK a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók ugy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU és FUCHS** testvéreknél Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.